

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudkyně Mgr. Věry Jachurové a soudce Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobce: **ŽIVO, spol. s r.o.**, IČO: 47539984
se sídlem Debřská 2, Kosmonosy
zastoupený advokátem JUDr. Jiřím Marvanem
se sídlem Vodičkova 710/31, Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo kultury**
se sídlem Maltézské nám. 1, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí ministra kultury ze dne 13. 10. 2023, č. j. MK 54813/2023 OLP

takto:

- I. Rozhodnutí ministra kultury ze dne 13. 10. 2023, č. j. MK 54813/2023 OLP a rozhodnutí Ministerstva kultury ze dne 1. 8. 2023, č. j. MK 42666/2023 OPP se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 13 200 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce advokáta JUDr. Jiřího Marvana.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí ministra kultury označeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), jakož i zrušení jemu předcházejícího rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2023, č. j. MK 42666/2023 OPP (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím ministr kultury zamítl rozklad žalobce a potvrdil prvostupňové rozhodnutí, jímž žalovaný prohlásil podle § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 20/1987 Sb.“ nebo též „zákon o státní památkové péči“) stavbu č.p. 2 na pozemku parc. č. 1366/5, k.ú. Kosmonosy, obec Kosmonosy, okres Mladá Boleslav, Středočeský kraj (dále jen „předmětná stavba“) za kulturní památku.
2. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí plyne, že v letech 2017 až 2019 probíhalo na základě žádosti žalobce řízení o určení právního vztahu ve smyslu § 142 odst. 1 správního řádu, zda předmětná stavba je či není kulturní památkou. Řízení bylo zakončeno rozhodnutím ministra kultury č. j. MK 63706/2019 OLP ze dne 8. 10. 2019, které potvrdilo, že předmětná stavba je kulturní památkou. Toto rozhodnutí bylo následně v soudním řízení zrušeno rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 7. 11. 2022 č. j. 3 A 184/2019 – 99 a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení vydal žalovaný dne 17. 3. 2023 nové deklaratorní rozhodnutí, kterým podle § 142 odst. 1 správního řádu určil, že předmětná stavba není kulturní památkou. Rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 3. 2023 vycházelo ze závazného právního názoru soudu, že z podkladů státních seznamů kulturních památek nelze předmětnou stavbu identifikovat jako bývalý panský dvůr, jenž byl zapsán do rejstříku státních seznamů kulturních památek v roce 1965.
3. Žalovaný následně z vlastního podnětu zahájil správní řízení o prohlášení předmětné stavby za kulturní památku, a to vzhledem ke skutečnosti, že je nedílnou součástí areálu zámku Kosmonosy a má vysoké památkové hodnoty. Žalobce byl o zahájení řízení vyrozuměn podle § 3 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., dopisem žalovaného ze dne 11. 4. 2023 (doručeným dne 13. 4. 2023) a byl informován o svých právech a povinnostech v řízení. K zahájenému řízení se vyjádřil podáním ze dne 22. 4. 2023, v němž s prohlášením předmětné stavby za kulturní památku nesouhlasil. V řízení se dále vyjádřili:
 - Magistrát města Mladá Boleslav, odbor stavební a rozvoje města – oddělení památkové péče, který ve svém vyjádření ze dne 3. 5. 2023 s prohlášením předmětné stavby za kulturní památku nesouhlasil;
 - Krajský úřad Středočeského kraje, odbor kultury a památkové péče, který ve svém vyjádření ze dne 15. 5. 2023 s ohledem na existenci památkové ochrany v rámci památkového ochranného pásma doporučil vyhodnotit podrobněji proporcionalitu mezi mírou dochování památkových hodnot a ekonomickými možnostmi a záměry vlastníka s využitím objektu;
 - Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze (dále jen „NPU“), který ve vyjádření ze dne 3. 5. 2023, č.j. NPU-321/21412/2023 prohlášení předmětné stavby za kulturní památku doporučil;
 - Komise Ministerstva kultury pro hodnocení návrhů na prohlášení nemovitých věcí za kulturní památku a žádostí o zrušení prohlášení nemovitých věcí za kulturní památku,

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

která dne 12. 6. 2023 jednoznačně doporučila prohlásit předmětnou stavbu za kulturní památku.

4. Prvostupňové rozhodnutí, jímž předmětnou stavbu prohlásil za kulturní památku, žalovaný odůvodnil tím, že se jedná o barokní objekt s klasicistními úpravami z 19. století. Novodobé stavební zásahy provedené zejména v interiérech objektu nesnížily celkovou památkovou hodnotu stavby natolik zásadně, aby nemohla být prohlášena za kulturní památku. Stavba má velmi vysokou památkovou hodnotu spočívající zejména v urbanistické podstatě, která se do dnešní doby dochovala bez zásadnějších změn. Je nedílnou funkční urbanistickou a architektonickou součástí velmi cenného barokního areálu zámku, zámeckého parku a bezprostředně navazujícího panského hospodářského dvora. Také další budovy areálu, se kterými předmětná stavba tvoří nedělitelný urbanistický a architektonický celek zámeckého hospodářského dvora, jsou kulturními památkami. Řada objektů bývalého panského dvora, v jehož čele se předmětná stavba nachází, je komponována jako předzámčí, které rámuje příjezdovou cestu k západnímu průčelí zámku. Vzhledem ke své dominantní poloze se předmětná stavba v místě významně pohledově uplatňuje a je zde důležitým orientačním bodem. Zároveň se výrazně esteticky uplatňuje vůči zámku a dotváří urbanistickou strukturu dané části města. Závěrem žalovaný konstatoval, že předmětná stavba svým umístěním, charakterem, historickou, architektonickou i urbanistickou hodnotou a mírou dochování autentických konstrukcí a prvků splňuje podmínky pro prohlášení věci za kulturní památku ve smyslu § 2 zákona č. 20/1987 Sb.
5. Rozklad, který žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí podal, ministr kultury napadeným rozhodnutím zamítl. Konstatoval, že se ztotožnil s hodnotícími závěry týkajícími se existence dostatečných památkových hodnot předmětné stavby, které jsou uvedeny v odborném vyjádření NPÚ ze dne 3. 5. 2021, jakož i s hodnotícími závěry Komise Ministerstva kultury pro hodnocení návrhů na prohlášení nemovitých věcí za kulturní památku a žádostí o zrušení prohlášení nemovitých věcí za kulturní památku ze dne 12. 6. 2023. V rámci vypořádání rozkladových námitek týkajících se podkladů dodaných NPÚ (založených na prohlédnutí objektu a pořízení jeho aktuální fotodokumentace za účelem posouzení památkových hodnot) ministr kultury uvedl, že se neztotožnil s názorem žalobce, že tyto podklady vycházejí z aktivit provedených v rozporu s právními předpisy. V této souvislosti zdůraznil, že interiéry předmětné stavby nejsou stěžejním nositelem jejích památkových hodnot, tj. nejsou samy o sobě důvodem pro její prohlášení za kulturní památku, neboť její klíčové památkové hodnoty se nachází v jejím exteriéru. Z tohoto důvodu jsou irelevantní veškeré námitky rozkladu a jeho doplnění ze dne 4. 9. 2023, kterými je z procesního hlediska poukazováno na důkazní nepoužitelnost fotodokumentace interiérů, kterou pořídil zaměstnanec NPÚ. NPÚ je územně příslušnou odbornou organizací státní památkové péče, nikoliv správním orgánem. Tato organizace byla v souladu se zákonem č. 20/1987 Sb., požádána o stanovisko k uvedenému řízení a památkovým hodnotám stavby. Je pouze na této organizaci a na jejích ustálených postupech a interních předpisech, jakým způsobem vypracuje své vyjádření a získá pro něj podklady. NPÚ nebyl a ani nemohl být vyzván k uskutečnění ohledání věci, neboť není správním orgánem. Na jeho postup se tedy nevztahuje § 4 odst. 2, § 15 odst. 1 ani § 54 odst. 2 správního řádu, jak uvádí žalobce. NPÚ konal na základě § 3 odst. 1 a § 32 odst. 2 písm. e) zákona č. 20/1987 Sb. Dne 18. 4. 2023 byl zaměstnanci NPÚ umožněn přístup do všech částí objektu jeho vlastníkem, což vyplývá ze zprávy příslušného zaměstnance NPÚ ze dne 28. 8. 2023. V této

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

zpráva je podrobně popsán proces jednání s vlastníkem i průběh prohlídky objektu a jednoznačně z ní vyplývá, že jednání i prohlídka objektu byly uskutečněny v souladu se všemi platnými předpisy. Vlastník objektu nebyl uveden pracovníkem NPÚ v omyl ohledně účelu prohlídky interiérů stavby a pořizování fotodokumentace. Ani skutečnost, že zaměstnanec NPÚ zdokumentoval objekt dne 18. 4. 2023, tedy před uplynutím lhůty pro vyjádření účastníka řízení po zahájení řízení, není v rozporu s právními předpisy. Ministr kultury dodal, že písemné vyjádření NPÚ k památkovým hodnotám předmětné stavby je založeno právě na prohlídce objektu ze dne 18. 4. 2023. Zjištění zaměstnance NPÚ uvedená v písemném vyjádření odpovídají skutečnému stavu věci a jsou zde uvedeny i předchozí negativní úpravy interiéru stavby.

6. Ministr kultury dále uvedl, že žalovaný nemá povinnost v řízení uskutečnit ohledání věci podle § 54 odst. 1 správního řádu a ani tento úkon neprovádí v každém řízení o prohlášení věci nebo stavby za kulturní památku. V řízení týkajícím se předmětné stavby si žalovaný vyžádal kromě stanoviska Magistrátu města Mladá Boleslav a Krajského úřadu Středočeského kraje fotodokumentaci a stanovisko NPÚ. Tímto postupem byl zjištěn stav věci, o němž nebyly důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí ve věci. Žalovaný v souladu se zásadou hospodárnosti, při existenci dostatečných podkladů pro rozhodnutí, nepovažoval za nutné provádět v daném případě ohledání věci. Ani žalobce nenavrhl uskutečnit ohledání věci. Ministr kultury v této souvislosti zdůraznil, že těžiště památkových hodnot předmětné stavby je v jejích exteriérech, dále v její urbanistické pozici a kompozičním zapojení do areálu zdejšího zámku i jeho hospodářského dvora. Vysokou památkovou hodnotu exteriéru stavby i její urbanistickou hodnotu si odborný pracovník Ministerstva kultury snadno ověřil z veřejně dostupných zdrojů i zhlédnutím na místě z veřejně přístupného prostoru bez uskutečnění oficiálního ohledání věci, aniž by nutně musel vstoupit do interiéru stavby. Nadto i interiér stavby je částečně přístupný, neboť se v objektu nachází restaurace s veřejně přístupnými facebookovými stránkami obsahujícími fotografie exteriéru i interiéru stavby.
7. Ze zprávy zaměstnance NPÚ ze dne 28. 8. 2023 vyplývá, že ve vyjádření Magistrátu města Mladá Boleslav ze dne 3. 5. 2023, který s prohlášením předmětné stavby za kulturní památku nesouhlasil, jsou uvedeny nepravdivé skutečnosti. Ministr kultury v tomto směru poukázal na skutečnost, že zatímco podle vyjádření Magistrátu města Mladá Boleslav ze dne 3. 5. 2023 měla být v rámci stavebních úprav v objektu odstraněna dvoubarevná (okr – šedá) šachovnicovitě nakoso kladená dlažba v chodbách v patře a historicky cenné klasicistní podkovovité schodiště s kamennými schodištními stupni a litinovým zábradlím se střízlivou výzdobou formou pásků a se stylizovanou hlavicí a dřevěným madlem, podle zprávy zaměstnance NPÚ ze dne 28. 8. 2023 se při dokumentaci předmětné stavby dne 18. 4. 2023 ve východní části objektu nacházelo podkovovité klasicistní schodiště ve stejné podobě jako před deseti lety i s prosklenou příčkou v patře. Zaměstnanec NPÚ dne 18. 4. 2023 rovněž zdokumentoval historickou dlažbu na chodbě v patře. Uvedené dokládá, že objekt ve svých interiérech neprošel takovými radikálními zásahy, které uvádí Magistrát města Mladá Boleslav a které by výrazně snižovaly jeho památkovou hodnotu.
8. K rozkladové námitce žalobce, že fotodokumentace, která je jediným a hlavním důkazním prostředkem použitým v tomto správním řízení, byla pořizena v rozporu se zákonem, ministr kultury v napadeném rozhodnutí uvedl, že fotodokumentace interiérů předmětné

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

nemovitosti není jediným a hlavním důkazním prostředkem použitým v řízení. Těžiště památkových hodnot stavby se nachází v jejích exteriérech, dále její urbanistické pozici a kompozičním zapojení do areálu zdejšího zámku i jeho hospodářského dvora. Důkazy o vysoké památkové hodnotě exteriéru stavby i její urbanistické hodnotě lze snadno získat z veřejně dostupných zdrojů i zhlédnutím na místě z veřejně přístupného prostoru. Dalšími použitými a posuzovanými důkazy jsou i vyjádření zástupce žalobce, Magistrátu města Mladá Boleslav, KÚ Středočeského kraje, Stavebního odboru MÚ Kosmonosy a Komise ministerstva. Související rozkladovou námitku žalobce, že správní orgán v odůvodnění svého rozhodnutí žádné veřejně dostupné zdroje nespécifikoval, označil ministr kultury za nerelevantní s tím, že se týká především interiérů předmětné stavby, které nejsou stěžejním nositelem jejích památkových hodnot.

9. V další rozkladové námitce se žalobce dovolával doporučení Krajského úřadu Středočeského kraje *„vyhodnotit podrobněji proporcionalitu mezi mírou dochování památkových hodnot a ekonomickými možnostmi a záměry vlastníka s využitím objektu“* s tím, že tento požadavek je podle něj naprosto legitimní a vychází z požadavků judikatury Nejvyššího správního soudu. Ministr kultury k tomu uvedl, že prohlášení za kulturní památku není pojato jako jednostranné omezení vlastnického práva bez náhrady, protože zákon o státní památkové péči nabízí řadu fakultativních i obligatorních náhrad vázaných na zachování a údržbu kulturní památky. Omezení vlastníka kulturní památky jsou tedy v zákoně o státní památkové péči kompenzována řadou ustanovení, která za ně poskytují náhradu. Ta spočívá především v tom, že v případě obnovy kulturní památky se poskytuje bezplatná odborná pomoc a poskytují se podklady a informace podle § 14 odst. 7 zákona. Dále může být na žádost vlastníka pro údržbu či uchování kulturní památky poskytnut příspěvek na zvýšené náklady. Ministr vnitra na tomto místě odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 4. 2020, č. j. 8 A 103/2015–60, podle něhož *„(p)rohlášení dotčených staveb za kulturní památku je tak nutno vnímat jako zákonem (a judikaturou nejvyšších soudů – např. nález Ústavního soudu ze dne 23. 6. 1994, sp. zn. I. ÚS 35/94) aprobovaný zásah do vlastnického práva, který má veřejná moc za úkol přiměřeně kompenzovat. Vlastníci kulturních památek jsou tak nuceni snést určitá omezení svých vlastnických práv v důsledku veřejného zájmu na zachování kulturních hodnot. Tyto zásahy pak samozřejmě nesmí ze strany příslušných orgánů veřejné moci přesahovat nezbytnou intenzitu k naplnění svého účelu.“* Dále ministr kultury citoval rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2021 č. j. 5 As 281/2020-40 a dodal, že autentická hmota předmětné stavby a její vypovídací hodnota jako historického pramene dané doby, tj. poloviny 18. století, kdy tato stavba vznikla, rozhodně nevymizela. Neprohlášení této stavby, která je nedílnou urbanistickou a architektonickou součástí velmi cenného barokního areálu zámku, zámeckého parku a bezprostředně navazujícího panského hospodářského dvora, za kulturní památku by tedy nebylo na místě.
10. Ministr kultury nepřisvědčil ani rozkladové námitce, v níž žalobce vytkl žalovanému, že v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí nevyložil, proč ochrana již nyní zajišťovaná omezujícími podmínkami památkového ochranného pásma, které na předmětnou stavbu dopadají, nestačí k dosažení cílů památkové ochrany, a proč přistoupil k extrémnímu řešení ve formě prohlášení předmětné stavby za kulturní památku. Z pouhého faktu, že se předmětná stavba nachází na území památkového ochranného pásma, nelze podle ministra kultury dovodit závěr, že by tato plošná ochrana mohla být automaticky dostatečnou zárukou ochrany alespoň exteriéru stavby. Přistoupit na tuto argumentaci by vedlo k závěru,

že v památkovém ochranném pásmu nelze prohlašovat stavby za kulturní památky, což však zákon č. 20/1987 Sb., nestanoví. Status kulturní památky je rovněž uznáním mimořádného významu objektu pro kulturní dědictví České republiky, a to bez ohledu na skutečnost, zda se nachází v ochranném pásmu či nikoliv. Uvedené podle ministra kultury potvrzuje i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2021 č. j. 5 As 281/2020-45, který se týká památkové zóny, a tím spíše v něm vyslovený názor soudu platí pro ochranné pásmo. Ministr kultury zdůraznil, že předmětem řízení je zjišťování skutečnosti, zda předmětná stavba má nebo nemá znaky kulturní památky podle § 2 zákona o státní památkové péči. Bylo jednoznačně prokázáno, že předmětná stavba vykazuje hodnotu historickou, architektonickou i urbanistickou. Jedná se o barokní objekt s klasicistními úpravami z 19. století, který je významnou součástí architektonické kompozice celého zámeckého areálu. Předmětem řízení nebylo vyhodnocovat ekonomické možnosti a záměry vlastníka. Tyto okolnosti bude na místě posuzovat až při vydávání závazného stanoviska k případné rekonstrukci či přestavbě předmětné nemovitosti. Ze všech stanovisek (i těch nedoporučujících) jasně vyplývá, že objekt má vysokou architektonickou hodnotu exteriéru i vysokou hodnotu historickou a urbanistickou a je významnou barokní součástí souboru zámeckého areálu. Pouze s odkazem na novodobé stavební úpravy předmětné stavby se některé orgány státní památkové péče jednoznačně nevyjádřily pro její prohlášení za kulturní památku, případně jej nedoporučily. Nicméně stavební zásahy nedávno provedené zejména v interiérech objektu neúměrně nesnížily celkové památkové hodnoty předmětné stavby. I po těchto zásazích stavba vykazuje natolik výjimečné památkové hodnoty, aby mohla být prohlášena za kulturní památku. Je dochovaná ve své hmotě, s řadou historických stavebních konstrukcí i prvků i s původním dispozičním řešením a stále si uchovává svůj historický vzhled, byť převážně v exteriéru. Zároveň je nedílnou urbanistickou a architektonickou součástí velmi cenného barokního areálu zámku Kosmonosy, zámeckého parku a bezprostředně navazujícího panského hospodářského dvora.

11. S ohledem na výše uvedené ministr kultury dospěl k závěru, že prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem č. 20/1987 Sb., a správním řádem, přičemž ani námitkami v rozkladu nebyla vyvrácena skutečnost, že předmětná stavba vykazuje v dostatečné míře památkové hodnoty vymezené v § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., pro které byla oprávněně prohlášena za kulturní památku.
12. V žalobě proti napadenému rozhodnutí čítající 48 stran textu uplatnil žalobce námitky, které lze rozdělit do tří námitkových okruhů. Námitkami náležejícími do prvního z nich vytkl žalovanému porušení zákonem stanovených pravidel upravujících dokazování v řízení před správním orgánem.
13. Předně namítl, že fotodokumentace pořízená zaměstnancem NPÚ dne 18.4.2023, jež byla použita jako podklad pro stanovisko NPÚ ze dne 3.5.2023, pro stanovisko Komise Ministerstva kultury ze dne 12.6.2023 a též jako podklad pro rozhodnutí správních orgánů obou stupňů, byla získána a provedena v rozporu s právními předpisy, a proto ji podle § 51 odst. 1 správního řádu nelze jako důkaz ve správním řízení použít. Pořízení tohoto důkazního prostředku bylo provedeno zcela mimo režim správního řádu. Prohlídka (ohledání) nemovitosti s pořízením fotodokumentace byla provedena mimo ústní jednání, žalobce jakožto účastník řízení nebyl o provedení důkazu ohledáním a pořízením fotodokumentace předem vyrozuměn, ohledání nebyla přítomna oprávněná úřední osoba a

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

ohledání bylo zaznamenáno pouze fotodokumentací bez pořízení protokolu. Žalobci dokonce nebyl předem oznámen skutečný důvod prohlídky (ohledání) spojené s pořizováním fotodokumentace nemovitosti.

14. Žalobce v této souvislosti zdůraznil, že na řízení o prohlašování věcí za kulturní památky podle § 3 zákona č. 20/1987 Sb., se použijí předpisy o správním řízení, tj. správní řád, který obsahuje podrobnou právní úpravu postupu orgánů moci výkonné včetně dokazování. Tato právní úprava však byla žalovaným při získávání pokladů pro vydání rozhodnutí ignorována, přestože právě žalovaný (a nikoliv NPÚ) byl primárně odpovědný za průběh správního řízení. Pokud mělo být aplikováno ustanovení § 3 odst. 5 o státní památkové péči, na které žalovaný odkazuje, tj. jestliže mělo dojít k prohlídce stavby s pořizováním obrazových záznamů (fotografií), pak měl správní orgán (tj. žalovaný) nařídít ústní jednání s ohledáním, přizvat k němu žalobce jakožto účastníka řízení, odbornou organizaci státní památkové péče příp. další účastníky, vydat o tom usnesení (§ 54 odst. 1 správního řádu), tímto usnesením účastníka informovat o jeho právech a povinnostech ve vztahu k prováděným úkonům (§ 4 odst. 2 a § 54 odst. správního řádu) a toto usnesení oznámit předem účastníkovi řízení (§ 76 odst. 3 správního řádu). Dále bylo povinností správního orgánu se nařízeného úkonu při opatřování podkladů v procesu dokazování účastnit (§ 50 odst. 2 správního řádu) prostřednictvím oprávněné úřední osoby (§ 15 odst. 2 správního řádu). O úkonech vykonaných ve správním řízení, při nichž dochází ke styku s účastníky řízení, měl být sepsán protokol (§ 18 odst. 1 a 2 správního řádu). Správní orgán I. stupně ale takto nepostupoval, na provedení důkazu ohledáním naprosto rezignoval a orgán příslušný rozhodnout o rozkladu na takovém postupu neshledal nic závadného. Nedodržením zákonem stanoveného postupu došlo k porušení procesních práv žalobce a též jeho práva na spravedlivý proces, neboť důkazní prostředek v podobě fotodokumentace, jenž byl pořízen v rozporu se zákonem, byl hlavním důkazním prostředkem použitým ve správním řízení, které vyústilo ve vydání napadeného rozhodnutí. Na tom nic nemění skutečnost, že žalobce strpěl ohledání předmětné stavby a umožnil dne 18. 4. 2023 pořízení sporných fotografií, neboť vytýkané vady řízení tím nebyly nijak zhojeny.
15. Žalobce též namítl, že z podkladů pro rozhodnutí, jimiž byla vyjádření Magistrátu města Mladá Boleslav, vyjádření Krajského úřadu Středočeského kraje, sdělení stavebního odboru Městského úřadu Kosmonosy, stanovisko NPÚ a vyjádření komise Ministerstva kultury, žalovaný nakonec favorizoval závěry obsažené ve stanovisku NPÚ ze dne 3.5.2023, aniž by provedl dokazování, kterým by odstranil existující rozpory týkající se popisu stavby, míry jejího poškození a míry zachování památkových hodnot. Stanovisko NPÚ ze dne 3.5.2023 je přitom založeno právě na problematické prohlídce objektu ze dne 18. 4. 2023. Tato prohlídka (a při ní použitá fotodokumentace) tak byla hlavním důkazním prostředkem v řízení o prohlášení předmětné stavby za kulturní památku.
16. Žalobce dodal, že mu účel pořizování dokumentace předmětné stavby dne 18. 4. 2023 nebyl předem znám. Zaměstnanec NPÚ, který jej kontaktoval, zdůvodňoval prohlídku stavby „*zjišťováním rozsahu kulturní památky rejst. č. ÚSKP 27263/2-1599 zámek*“. O tom, že prohlídka předmětné stavby byla vykonána pro účely řízení o jejím prohlášení za kulturní památku, se žalobce dozvěděl až dodatečně z e-mailu téhož zaměstnance NPÚ ze dne 26.4.2023.

17. V rámci prvního námitkového okruhu žalobce dále namítl, že ministr kultury, stejně jako správní orgán I. stupně, operuje v napadeném rozhodnutí s tím, že fotodokumentace není jediným a hlavním důkazním prostředkem. Správní orgány obou stupňů tvrdí, že důkazy o vysoké památkové hodnotě exteriéru předmětné stavby i její urbanistické pozici lze snadno získat „z veřejně dostupných zdrojů“. Správní orgány obou stupňů ale v odůvodnění svých rozhodnutí žádné „veřejně dostupné zdroje“ nespecifikují a navíc žalobce nikdy před vydáním rozhodnutí nevyrozuměly o tom, že nějaké takové „veřejně dostupné zdroje“ hodlají použít jako podklad pro svá rozhodnutí. Pokud hodlaly použít jako podklad svého rozhodnutí ještě nějaké další „veřejně dostupné zdroje“, pak s nimi měly žalobce seznámit a dát mu možnost se k nim vyjádřit. Shodně je tomu se „zhlédnutím na místě z veřejně přístupného prostoru“ (prvostupňové rozhodnutí, str. 8; napadené rozhodnutí, str. 15 nahoře). Správní orgány nikde nevyložily, kdy a kde ke „zhlédnutí na místě z veřejného prostoru“ došlo, kdo se ho účastnil, proč k němu nebyl přizván žalobce a proč nebyl o takovém úkonu sepsán protokol. Skutečnost, že správní orgán může cosi „zhlédnout na místě z veřejně přístupného prostoru“, nemůže v žádném případě nahradit řádně provedený a přezkoumatelný důkaz a takové mimoprocení „zhlédnutí na místě z veřejně přístupného prostoru“ nemůže být použito jako podklad meritorního rozhodnutí, a to ani podpůrně. Za naprostou kuriozitou pak žalobce označil odvolávku žalovaného na facebookové stránky restaurace nacházející se v přízemí předmětné stavby (prvostupňové rozhodnutí, str. 8). Ta ve svém důsledku znamená, že žalovaný prohlašuje stavby za kulturní památky nikoliv na základě vlastního zákonným procesem opatřeného podkladu, ale na základě fotografií z Facebooku, jejichž autenticitu ani nepovažuje za nutné ověřit.
18. Pokud správní orgán I. stupně prováděl dokazování „veřejně dostupnými zdroji“, „zhlédnutím na místě z veřejně přístupného prostoru“ nebo „fotografiemi z Facebooku“, pak takové dokazování probíhalo jednoznačně mimo ústní jednání. V rozporu s § 51 odst. 2 správního řádu žalobce nikdy nebyl vyrozuměn o provedení uvedených důkazů. Správní orgány obou stupňů mu navíc nedaly možnost, aby se k těmto blíže nespecifikovaným podkladům pro rozhodnutí spočívajícím v použití „veřejně dostupných zdrojů“, „zhlédnutí na místě z veřejně přístupného prostoru“ a fotografií publikovaných na Facebooku restaurace umístěné v přízemí předmětné stavby vyjádřil. Žádný z těchto „podkladů pro rozhodnutí“ není přesně specifikován, není součástí správního spisu a nelze ho nijak ověřit. Žalobce v této souvislosti odkázal na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 4. 1994, sp. zn. 6 A 531/93, podle něhož mimoprocení neověřitelná zjištění, s nimiž se žalobce ani soud nemohli seznámit, nemohou tvořit podklad pro rozhodnutí (§ 32 spr. ř.); na tom nic nemění to, že je žalovaný v odůvodnění naříkaného rozhodnutí označuje za "ověřená a hodnověrná". Dále pak odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2012, č.j. 7 As 57/2010 - 82, z něhož plyne, že dokazování není možno až na zákonem stanovené výjimky provádět utajeným kabinetním způsobem.
19. Vzhledem k výše uvedenému je žalobce přesvědčen o tom, že mimoprocení zjištění v podobě blíže nespecifikovaných „veřejně dostupných zdrojů“, možnosti cosi „zhlédnout z veřejně přístupného prostoru“ ani fotografie z Facebooku, s nimiž nebyl seznámen a dokonce nebyl ani o provádění takových důkazů předem vyrozuměn, nemohou tvořit podklad pro rozhodnutí o prohlášení předmětné stavby za kulturní památku. Postup správních orgánů obou stupňů (spočívající v zohlednění těchto zjištění při rozhodování v dané věci) odporuje požadavkům na řádné zjištění skutkového stavu a odpírá žalobci

možnost vyjádřit se ke všem aspektům jeho věci, které považuje za významné. Správní orgány obou stupňů tím porušily právo žalobce na spravedlivý proces.

20. Protože se správní orgány obou stupňů nevypořádaly s námitkami uplatněnými žalobcem v průběhu správního řízení stran získání podkladů pro vydání rozhodnutí, jsou podle žalobce jejich rozhodnutí nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů.
21. Ve druhém námitkovém okruhu žalobce brojí proti tomu, že se správní orgány obou stupňů dostatečně nevypořádaly s jeho námitkou, že se předmětná stavba již nyní nachází na území památkového ochranného pásma vyhlášeného rozhodnutím Okresního národního výboru v Mladé Boleslavi ze dne 4. 12. 1990, č. j. 477-404/90, tedy na území s ochranným režimem zajišťujícím zájmy státní památkové péče. Žalovaný nevyložil, proč ochrana již nyní zajišťovaná omezujícími podmínkami památkového ochranného pásma, které na předmětnou stavbu dopadají, nestačí k dosažení cílů památkové ochrany a proč přistoupil k extrémnímu řešení ve formě prohlášení této stavby za kulturní památku. Ministrem kultury použitý odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2021, č. j. 5 As 281/2020 – 45 není podle žalobce zcela příslušný, protože uvedený rozsudek neřeší problematiku prohlášení věci za kulturní památku, ale zrušení prohlášení věci za kulturní památku, pro které zákon stanoví specifické podmínky. V případě řešení zmíněným rozsudkem šlo o řízení zahájené na žádost, ve kterém důkazní břemeno ohledně toho, zda byly splněny podmínky pro zrušení prohlášení stavby za kulturní památku, nese žadatel. V žalobcově věci se ale jedná o řízení zahájené z moci úřední, v němž důkazní břemeno nese stát, resp. žalovaný, jenž musí v řízení dokázat, že byly splněny zákonné podmínky pro prohlášení nemovitosti za kulturní památku. Rozdíl je také v tom, že právní postavení vlastníka nemovitosti se rozhodnutím o prohlášení jeho stavby za kulturní památku radikálně mění, neboť na něho dopadá řada povinností a omezení, které vlastníci běžných staveb nemají a která vlastník musí strpět ve veřejném zájmu.
22. Podle rozhodnutí Okresního národního výboru v Mladé Boleslavi ze dne 4. 12. 1990, č. j. 477-404/90 o vyhlášení ochranného pásma společného pro nemovité kulturní památky v intravilánu města Mladá Boleslav – část Kosmonosy jsou stanoveny tyto podmínky ochrany: *„Při pořizování všech kategorií a stupňů územně plánovací, přípravné a projektové dokumentace, při jejím schvalování, vyžádání územních rozhodnutí, stavebních povolení a při dalších řízeních vyplývajících se stavebního řádu, zejména při povolování staveb a jejich úprav, demolice, zásahů do terénu, vodohospodářských úprav, vedení sítí apod. a při zásazích do vzrostlé zeleně, je nutno dodržet následující zásady: Ve vnitřní části bude zachován historický půdorys, jemu odpovídající hmotová skladba a charakteristický ráz zástavby, bude zachována a rehabilitována úroveň interiérů městského jádra, ... Budou respektovány městské dominanty a panoramatické hodnoty ...“*. Další podmínky ochrany pak stanoví obecně závazné právní předpisy (§ 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb.). Už nyní tedy dopadá na vlastníky nemovitostí v památkovém ochranném pásmu řada povinností a omezení sledujících zájmy státní památkové péče. Prohlášením za kulturní památku má být památková ochrana předmětné stavby dodatečně posílena, čímž se současně zvětšuje památkové břemeno kladené na vlastníka. Současně dochází ke znehodnocení nemovitosti na realitním trhu, což žalobce pocítil už tím, že potenciální zájemci o koupi nemovitosti po zahájení řízení o prohlášení za kulturní památku ztratili o koupi zájem. Žalobce na tomto místě poukázal na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 7. 2020, č. j. 9 As 129/2020-30, podle něhož

„[j]ak dovodil NSS v rozsudku ze dne 13. 8. 2009, č. j. 7 As 43/2009 - 52, pro ústavní konformitu postupu při památkové péči je třeba pamatovat, že „[v]edle zájmu na památkové ochraně dané nemovitosti zde stojí také zcela legitimní zájem vlastníka nemovitosti na jejím ekonomicky udržitelném a dlouhodobě životaschopném využití (...). Památková ochrana tedy nesmí volit extrémní řešení nezohledňující v potřebné míře i jiné konkurující legitimní zájmy, práva či hodnoty, a musí usilovat o co nejmenší omezení vlastnických práv dotčených vlastníků nemovitostí, která ještě vedou k dosažení cíle této ochrany.“

23. Přestože na existenci památkového ochranného pásma jako prostředku ochrany předmětné stavby odkazuje jak stanovisko Magistrátu města Mladá Boleslav ze dne 3. 5. 2023, tak i vyjádření Krajského úřadu Středočeského kraje ze dne 15. 5. 2023, správní orgány obou stupňů v odůvodněních svých rozhodnutí nikde nevyložily, proč ochrana již nyní zajišťovaná omezujícími podmínkami památkového ochranného pásma, které na předmětnou stavbu dopadají, nestačí k dosažení cílů památkové ochrany a proč přistoupily k extrémnímu řešení ve formě jejího prohlášení za kulturní památku.
24. Žalobce připomněl, že i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2021, č. j. 5 As 281/2020-45 vydaný ve věci Hadích lázní, na nějž žalovaný odkazuje, vyžaduje posouzení individuálních okolností každé věci. Doslovně k tomu uvádí, že *„[t]ento souběh s režimem památkové zóny ovšem může být relevantní při posuzování potřeby zachování statutu kulturní památky. Rozhodující je přitom význam památkových hodnot, jejich podstata a případná shoda, což vždy bude záležet na posouzení individuálních okolností každé jednotlivé věci.“* A právě posouzení individuálních okolností ochrany předmětné stavby zajišťované již nyní prostřednictvím památkového ochranného pásma v rozhodnutích správních orgánů obou stupňů chybí.
25. Ministr kultury nadto napadeným rozhodnutím postavil najisto, že interiéry předmětné stavby nejsou stěžejním nositelem památkových hodnot, tj. nejsou samy o sobě důvodem pro její prohlášení za kulturní památku (napadené rozhodnutí, str. 12). O to více dle žalobce absentuje v napadeném rozhodnutí odůvodnění, proč bylo nutné přistoupit k prohlášení předmětné stavby za kulturní památku, z něhož plynou pro vlastníka omezení týkající se rovněž interiérů stavby. Prohlášením předmětné stavby za kulturní památku bude „ve veřejném zájmu“ chráněn také interiér budovy, i když ten není nositelem žádných podstatných památkových hodnot, a tedy není ani ve veřejném zájmu jej památkově chránit.
26. Žalobce shrnul, že správní orgány obou stupňů zvolily extrémní řešení ve formě prohlášení předmětné stavby kulturní památkou, aniž by vyložily, z jakých důvodů dnešní ochrana zajišťovaná památkovým ochranným pásmem k zajištění cílů památkové ochrany nestačí, tj. proč nemůže dostatečně plnit úlohu ochrany předmětné stavby existující památkové ochranné pásmo a je třeba další, ještě vyšší omezení vlastnických práv vlastníka stavby (žalobce) ve veřejném zájmu. Rozhodnutí správních orgánů obou stupňů jsou v rozporu s § 2 odst. 3 správního řádu a odporují závěrům rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 7. 2020, č. j. 9 As 129/2020 - 30, neboť řešení otázky proporcionality neobsahují.
27. Ve třetím námitkovém okruhu žalobce namítl, že nebyly splněny podmínky pro prohlášení předmětné stavby za kulturní památku stanovené v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči. Totéž žalobce namítal i v rozkladu, avšak napadené rozhodnutí na tyto

rozkladové námitky vůbec nereaguje - orgán příslušný rozhodnout o rozkladu v něm pouze zopakoval to, co už bylo uvedeno v prvostupňovém rozhodnutí. Žalobce zdůraznil, že podle rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2013 č. j. 2 As 120/2011-17 a ze dne 28. 4. 2004 č. j. 6 A 106/2002-81 je pro prohlášení věci za kulturní památku podstatné pouze naplnění zákonných důvodů.

28. Z rozhodnutí správních orgánů obou stupňů není dle žalobce jasné, podle jakých kritérií správní orgány předmětnou stavbu při prohlašování za kulturní památku posuzovaly. Ve svém důsledku správní orgány obou stupňů nezohlednily všechna kritéria stanovená zákonem pro prohlášení předmětné stavby za kulturní památku. Odůvodnění jejich rozhodnutí neobsahují hodnocení toho, v jaké míře byla naplněna jednotlivá zákonem předepsaná kritéria pro prohlášení věci za kulturní památku a odkazují na vágně formulované „památkové hodnoty“, které ale nemají svůj základ v ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči. Rozhodnutí ani náznakem neuvádějí, v čem spočívá revoluční hodnota předmětné stavby, jakých konkrétních historických hodnot je nositelem, jakou ztělesňuje uměleckou hodnotu a jaká je její vědecká a technická hodnota. Odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů dokonce ani neuvádí, že by stavba byla nějakým významným dokladem historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti od nejstarších dob do současnosti, jako projevu tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, a už vůbec pro takové hodnocení nepředkládá žádné konkrétní důkazy opatřené ve správním řízení. V prvostupňovém ani napadeném rozhodnutí nebyla zohledněna všechna kritéria stanovená ustanovením § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči. Rozhodnutí správních orgánů obou stupňů neuvádějí, z čeho by měla plynout vědecká hodnota stavby jako zdroje poznávání určité etapy historie (historická hodnota). Není uvedeno nic, z čeho by pramenila technická hodnota stavby vyplývající např. z určitého stavebně-technického řešení nebo stavebně-technických postupů, použitých stavebních výrobků a materiálů nebo konstrukcí apod., ani umělecká hodnota ztělesňující např. projevy tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, např. určité umělecké a řemeslné provedení či ztvárnění, podchycení významné architektonické myšlenky nebo směru apod. Zcela chybí cokoliv, co by současně např. reprezentovalo z hlediska celospolečenského významu určitý předěl, přelom nebo inovátorství např. ve stavebnictví, architektuře, urbanismu, tj. z hlediska historického dokládalo např. určitý předěl ve vývoji pro stránce architektonické a technické apod., nebo by například bylo výrazem určitých dějinných zvrátů, a tím i jistým dokladem hodnoty revoluční. Správní orgány obou stupňů se ani nepokusily množinu zákonem požadovaných podmínek prokázat. Tzn. nepokusily se o nalezení hodnoty revoluční, umělecké, vědecké a technické. Historickou hodnotu sice zmiňují, ale chybí jakýkoliv souběh, tj. současná přítomnost s hodnotami revolučními, uměleckými, vědeckými a technickými. Správní orgány nespecifikovaly žádné konkrétní projevy tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, jež by současně byly objektivně nositeli hodnoty revoluční, historické, umělecké, vědecké a technické.
29. Žalovaným akcentovaná návaznost předmětné stavby na jiné objekty v jejím okolí, ať už funkční nebo stavební, není s ohledem na znění zákona o státní památkové péči právně významná, a to ani v případě, že ostatní stavby (objekty) kulturními památkami jsou. Zákon o státní památkové péči nikde nestanoví, že přítomnost jiné kulturní památky v blízkosti nemovitosti je důvodem k jejímu prohlášení za kulturní památku, ani to, že je-li jedna stavba

kulturní památkou, mají být za kulturní památku prohlášeny i stavby sousední. Důvody pro prohlášení věci nebo stavby za kulturní památku musí spočívat v kvalitách této stavby jako takové, tj. samotného individuálně identifikovaného objektu, nikoli v kvalitách jejího okolí nebo prostředí. Stejně tak ani poloha a pohledové uplatnění předmětné stavby odvozené z toho, že rámuje příjezdovou cestu k zámku, má dominantní polohu a významně se pohledově a esteticky uplatňuje vůči zámku, nejsou zákonným důvodem k prohlášení stavby za kulturní památku. Navíc polohové a pohledové vlastnosti chrání výše zmíněné památkové ochranné pásmo. Žalobce též namítl, že k ochraně kulturních vazeb v určitém prostředí nebo území a pohledových a prostorových hodnot zákon o státní památkové péči nabízí jiné prostředky (s jinými podmínkami), než je prohlášení jedné konkrétní nemovitosti kulturní památkou. Podle § 5 odst. 1 zákona o státní památkové péči území, jehož charakter a prostředí určuje soubor nemovitých kulturních památek, popřípadě archeologických nálezů, může vláda České republiky nařízením prohlásit jako celek za památkovou rezervaci a stanovit podmínky pro zabezpečení její ochrany. Tyto podmínky se mohou v potřebném rozsahu vztahovat i na nemovitosti na území památkové rezervace, které nejsou kulturními památkami. Podle § 6 odst. 1 téhož zákona území sídelního útvaru nebo jeho části s menším podílem kulturních památek, historické prostředí nebo část krajinného celku, které vykazují významné kulturní hodnoty, může Ministerstvo kultury po projednání s krajským úřadem prohlásit opatřením obecné povahy za památkovou zónu a určit podmínky její ochrany.

30. Stáří předmětné stavby uváděné v napadeném rozhodnutí není samo o sobě dokladem její historické hodnoty. Opačný přístup by znamenal, že všechny stavby určitého stáří by se nutně musely stát kulturními památkami. Historická hodnota navíc musí být přítomna v souběhu s dalšími hodnotami, které zákon o státní památkové péči uvádí, tj. s hodnotou revoluční, uměleckou, technickou a vědeckou. Odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů neuvádí nic, co by přítomnost těchto hodnot prokazovalo. Hodnotící závěry ministra kultury o „vysoké architektonické hodnotě exteriéru“ a „vysoké historické a urbanistické hodnotě“ předmětné stavby postrádají jakékoli bližší odůvodnění či vysvětlení podložené konkrétními fakty, které se vztahují k dané nemovitosti a nikoli k jejímu okolí, resp. ke stavbám v jejím sousedství. Chybí jakákoliv zmínka o tom, jaké konkrétní „architektonické hodnoty“ předmětné stavby mají správní orgány na mysli a zejména zda a jak naplňují definiční znaky kulturní památky stanovené zákonem. Napadené rozhodnutí sice zmiňuje, avšak neuvádí, jaké konkrétní „historické stavební konstrukce a prvky“ má ministr kultury na mysli a čím jsou tyto konstrukce z hlediska zájmů státní památkové péče významné, tj. které konkrétní hodnoty definované zákonem o státní památkové péči ztělesňují. Řada konstrukčních prvků byla přitom v minulosti vyměněna, což by muselo být zjištěno při prohlídce stavby.
31. Ani stanovisko NPÚ ze dne 3. 5. 2023 neuvádí podle žalobce nic, co by prokazovalo, že byla zohledněna všechna kritéria obsažená v legální definici kulturní památky. Pokud jde o interiéry, neodpovídá toto stanovisko skutečnosti, a pokud jde o exteriéry, je rovněž značně nepřesné. Řada prvků byla v minulosti vyměněna nebo přestavěna.
32. Žalobce v rozkladu mj. namítl, že dřívějšími zásahy, opravami a přestavbami ztratila předmětná stavba svůj původní ráz vnitřního uspořádání. Interiéry byly definitivně změněny jak potřebami zde hospodařících socialistických organizací, tak dlouhodobým působením zde ubytované romské kolonie. Dispoziční řešení bylo tudíž nevratně změněno. Ani jeden

ze správních orgánů na tuto námitku nereagoval. V této souvislosti žalobce připomněl, že podle napadeného rozhodnutí „interiéry předmětné nemovitosti nejsou stěžejním nositelem jejich památkových hodnot, tj. nejsou samy o sobě důvodem pro její prohlášení za kulturní památku“.

33. Žalobce shrnul, že § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči stanoví jasné pojmové znaky kulturní památky, resp. hodnoty, jichž musí být stavba nositelem, aby mohla být prohlášena za kulturní památku. Tyto pojmové znaky kulturní památky jsou určujícími kritérii pro prohlášení věci za kulturní památku. Správní orgány obou stupňů všechna tato kritéria nezohlednily, a tudíž nebyly splněny podmínky pro prohlášení předmětné stavby za kulturní památku. To, že správní orgány obou stupňů specifikovaly další hodnoty, které však § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči neuvádí (architektonická hodnota, urbanistická hodnota), nemůže být zákonným důvodem k prohlášení předmětné stavby za kulturní památku. Jiné hodnoty nebo znaky, které nepředstavují kritéria stanovená zákonem, jsou pro prohlášení za kulturní památku irelevantní.
34. Žalobce dále poukázal na to, že již v rozkladu vytkl správnímu orgánu I. stupně nesprávné posouzení otázky hmotného práva spočívající v důrazu na urbanistickou pozici a kompoziční zapojení předmětné stavby do areálu zámku atd. Ani na tuto námitku orgán příslušný rozhodnout o rozkladu nijak nereagoval, čímž bylo porušeno právo žalobce na spravedlivý proces.
35. Nesprávná aplikace zákona pramení dle názoru žalobce rovněž z toho, že se správní orgány obou stupňů při rozhodování v dané věci řídily nikoliv platnou legální definicí kulturní památky zakotvenou v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči, ale definicí kulturní památky dle předchozí právní úpravy. Na § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči se sice odvolávají, ale nikde neuvedly jeho přesné znění.
36. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ve vyjádření k žalobě uvedl, že rozhodnutí správních orgánů obou stupňů byla vydána v souladu se zákonem o státní památkové péči a správním řádem a jsou procesně právně i věcně správná. Podotkl, že námitky, které jsou co do obsahu obdobné jako nyní vznesené žalobní námitky, byly uplatněny již v rámci prvoinstančního řízení, a to zejména ve vyjádření žalobce ze dne 23. 6. 2023, a byly řádně vypořádány v prvoinstančním rozhodnutí (str. 8 až 11). Následně byly obdobné námitky žalobcem uplatněny v rozkladu a byly náležitě vypořádány v napadeném rozhodnutí (str. 12 až 17). Na obě tato rozhodnutí proto žalovaný odkázal s tím, že setrvává na hodnotících úvahách a závěrech v nich obsažených.
37. Podle žalovaného byly v předmětném správním řízení shromážděny všechny potřebné podklady a na základě jejich řádného vyhodnocení byl přijat závěr, který je v prvoinstančním a následně i v napadeném rozhodnutí dostatečně odůvodněn, a sice že jsou splněny podmínky pro prohlášení předmětné stavby za kulturní památku, neboť bylo prokázáno, že tento barokní objekt s klasicistními úpravami z 19. století svým umístěním, charakterem, historickou, architektonickou i urbanistickou hodnotou a mírou dochování autentických konstrukcí a prvků vykazuje dostatečné památkové hodnoty ve smyslu § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb. V řízení bylo konkrétně doloženo, že památkové hodnoty předmětné stavby zejména spočívají ve skutečnosti, že je nedílnou funkční, urbanistickou a architektonickou součástí velmi cenného barokního areálu zámku,

zámeckého parku a bezprostředně navazujícího panského hospodářského dvora. Také další budovy areálu, se kterými předmětná stavba tvoří nedělitelný urbanistický a architektonický celek zámeckého hospodářského dvora, jsou kulturními památkami. Řada objektů bývalého panského dvora, v jehož čele se předmětná stavba nachází, je komponována jako předzámčí, které rámuje příjezdovou cestu k západnímu průčelí zámku. Vzhledem ke své dominantní poloze se předmětná stavba v místě významně pohledově uplatňuje a je zde důležitým orientačním bodem; zároveň se výrazně esteticky uplatňuje vůči zámku a dotváří urbanistickou strukturu dané části města. Barokní část objektu byla postavena v první polovině 18. století jako správní objekt Černínského panství. Ve východní části obrácené k zámku byly kanceláře správy, v přízemí navazující části byly chlévy a v patře administrativní a obytné prostory. Klasicistní úpravy a dostavba zde proběhly po roce 1835, kdy panství vlastnili Mirbachové, za kterých došlo i k přestavbě jižního křídla zámku. Průčelí rozšířeného čp. 2 tehdy dostalo shodné fasády jako nedaleký dvůr Zalužany náležící též kosmonoskému panství. Novodobé stavební zásahy provedené zejména v interiérech objektu nesnížily celkovou památkovou hodnotu stavby natolik, aby nemohla být prohlášena za kulturní památku. Památková hodnota budovy spočívá jak v ní samotné, tak v tom, že je nedílnou součástí souboru a jeho celkové urbanistické kompozice vrchnostenského sídla.

38. Žalovaný se následně vyjádřil k námitkám uplatněným v žalobě, které žalobce nevznnesl již v rámci prvoinstančního správního řízení nebo v rámci rozkladu. Uvedl, že žalobce byl v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu informován v dopise ze dne 15. 6. 2023 o tom, že byly shromážděny všechny podklady pro rozhodnutí, a současně byl vyzván, aby se vyjádřil jak k nim, tak ke způsobu jejich zjištění, případně navrhl jejich doplnění v zákonem stanovené lhůtě. Žalobce výzvu obdržel, s podklady se seznámil a písemně se k nim vyjádřil. Byla mu tedy známa skutečnost, že ohledání nemovitosti do vydání prvoinstančního rozhodnutí uskutečněno nebylo a nebude.
39. Dne 18. 4. 2023, kdy byl zaměstnanci NPÚ umožněn vlastníkem předmětné stavby přístup do všech jejích částí, se žalobce nemohl domnívat, že prohlídka interiérů budovy a pořizování její fotodokumentace je prováděna v řízení o určení právního vztahu a rozhodnutí podle §142 odst. 1 správního řádu o rozsahu kulturní památky rejstr. č. ÚSKP 27263/2-1599 zámek – jmenovitě o objekty panského dvora, neboť toto řízení bylo již pravomocně skončeno. Vlastník objektu tedy nemohl být uveden pracovníkem NPÚ v omyl.
40. K tvrzení žalobce, že jeho nabídka k odprodeji nemovitosti státu zůstala navzdory tvrzenému mimořádnému významu pro kulturní dědictví České republiky zcela bez odezvy, žalovaný podotkl, že Ministerstvo kultury v prvostupňovém rozhodnutí upozornilo na skutečnost, že dle § 13 odst. 1 zákona o státní památkové péči se právo státu na přednostní koupi vztahuje jen na movitou kulturní památku a v případě nemovitostí pouze jde-li o národní kulturní památku.
41. K námitkám týkajícím se podkladů dodaných NPÚ, jež jsou založeny na prohlédnutí objektu a pořízení jeho aktuální fotodokumentace za účelem posouzení památkových hodnot, žalovaný zopakoval svou argumentaci obsaženou v napadeném rozhodnutí, podle níž interiéry předmětné nemovitosti nejsou stěžejním nositelem jejích památkových hodnot, tj. nejsou samy o sobě důvodem pro její prohlášení za kulturní památku, neboť její klíčové

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

památkové hodnoty se nachází v jejím exteriéru. Z tohoto důvodu jsou dle mínění žalovaného irelevantní veškeré námitky, kterými je z procesního hlediska poukazováno na důkazní nepoužitelnost fotodokumentace interiérů, kterou pořídil zaměstnanec NPÚ.

42. V replce ze dne 21. 11. 2024 žalobce odkázal na žalobní body uplatněné v žalobě s tím, že žalovaný na ně ve vyjádření k žalobě náležitě nereagoval a nevysvětlil, proč je považuje za liché, mylné nebo nesprávné. Argumentaci žalovaného, že žalobce mohl „jaksi“ vytušit nebo předpokládat prohlídku své nemovitosti z pouhého faktu, že mu bylo oznámeno zahájení správního řízení o prohlášení za kulturní památku, označil žalobce za čirou spekulaci, neboť nemohl vůbec očekávat, že po zahájení správního řízení o prohlášení za kulturní památku budou probíhat nějaké úkony mimo režim správního řádu. Spolupracovník NPÚ PhDr. I. M. kontaktoval žalobce zcela neformálně, bez předchozího náležitého písemného oznámení a bez prokázání jakýchkoli dokladů, které by odůvodňovaly prohlídku objektu v souvislosti se správním řízením o prohlášení předmětné stavby za kulturní památku, což jmenovaný ostatně sám potvrdil ve svém vyjádření ze dne 28. 8. 2023. Za důvod své prohlídky dne 18. 4. 2023 uvedl „zjištění rozsahu kulturní památky rejst. č. ÚSKP 27263/2-1599 zámek – jmenovitě o objekty panského dvora“, jak vyplývá z jeho e-mailu ze dne 21. 4. 2023.
43. Žalobce dále v replce uvedl, že jeho návrh k dobrovolnému odprodeji předmětné stavby státu v případě, že bude prohlášena za kulturní památku, nebyl formulován jako realizace předkupního práva státu, ale jako prostředek, jak umožnit státu plně rozvinout péči o kulturní památku a vytvořit mu prostor k jejímu vlastnímu využití. Návrh k odprodeji státu byl učiněn v situaci, kdy zájemci o koupi předmětné stavby ztratili o koupi zájem s poukazem na zahájené řízení o prohlášení nemovitosti kulturní památkou. Žalobce jakožto vlastník objektu nemá na rozdíl od státu pro kulturní památku žádné dlouhodobé perspektivní využití.
44. Pokud jde o fotodokumentaci interiérů předmětné stavby pořízenou dne 18. 4. 2023, dle mínění žalobce není vůbec rozhodné, že žalovaný nakonec dospěl v odůvodnění svých rozhodnutí k závěru, že „(...) *interiéry předmětné nemovitosti nejsou stěžejním nositelem jejich památkových hodnot*“. Klíčové je to, že fotodokumentace ze dne 18. 4. 2023 byla použita ve správním řízení jako důkazní prostředek, ačkoli byla pořízena v rozporu se zákonem. Tato fotodokumentace dokonce tvoří přílohu č. 2 prvostupňového rozhodnutí. Jedná se celkem o 13 fotografií, z nichž 9 zachycuje výlučně interiéry předmětné stavby, které nejsou veřejně přístupné.
45. Žalobce následně v replce v plném rozsahu odkázal na žalobu a stručně shrnul jednotlivé žalobní námitky.
46. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů; vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s.ř.s.).
47. Podle § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči za kulturní památky podle tohoto zákona prohlašuje ministerstvo kultury České republiky (dále jen „ministerstvo kultury“) nemovité a movité věci, popřípadě jejich soubory, které jsou významnými doklady historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti od nejstarších dob do

současnosti, jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, pro jejich hodnoty revoluční, historické, umělecké, vědecké a technické.

48. Podle § 3 odst. 2 zákona o státní památkové péči ministerstvo kultury vyrozumí písemně vlastníka o podání návrhu na prohlášení jeho věci nebo stavby za kulturní památku nebo o tom, že hodlá jeho věc nebo stavbu prohlásit za kulturní památku z vlastního podnětu, a umožní mu k návrhu nebo podnětu se vyjádřit.
49. Podle § 3 odst. 5 zákona o státní památkové péči vlastníci věcí nebo staveb, které pro svou mimořádnou uměleckou nebo historickou hodnotu by mohly být v souladu se společenským zájmem prohlášeny za kulturní památky, jsou povinni oznámit ministerstvu kultury, krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností na jejich písemné vyzvání požadované údaje o těchto věcech nebo stavbách a jejich zamýšlené změny, umožnit těmto orgánům nebo jimi pověřené odborné organizaci státní památkové péče prohlídku těchto věcí nebo staveb, popřípadě pořízení jejich vědecké dokumentace.
50. Podle § 18 odst. 1 správního řádu o ústním jednání (§ 49) a o ústním podání, výsledku svědka, výsledku znalce, provedení důkazu listinou a ohledání, pokud jsou prováděny mimo ústní jednání, jakož i o jiných úkonech souvisejících s řízením v dané věci, při nichž dochází ke styku s účastníky řízení, se sepisuje protokol. Kromě protokolu lze též pořídit obrazový nebo zvukový záznam.
51. Podle § 18 odst. 2 správního řádu protokol obsahuje zejména místo, čas a označení úkonů, které jsou předmětem zápisu, údaje umožňující identifikaci přítomných osob, vylíčení průběhu předmětných úkonů, označení správního orgánu a jméno, příjmení a funkci nebo služební číslo oprávněné úřední osoby, která úkony provedla. Údaji umožňujícími identifikaci fyzické osoby se rozumějí jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě jiný údaj podle zvláštního zákona.
52. Podle § 36 odst. 3 věty první správního řádu nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.
53. Podle § 50 odst. 1 správního řádu podklady pro vydání rozhodnutí mohou být zejména návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti, podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, jakož i skutečnosti obecně známé.
54. Podle § 51 odst. 1 správního řádu k provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Jde zejména o listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek.
55. Podle § 51 odst. 2 správního řádu o provádění důkazů mimo ústní jednání musí být účastníci včas vyrozuměni, nehrozí-li nebezpečí z prodlení. Tuto povinnost nemá správní orgán vůči účastníkovi, který se vzdal práva účasti při dokazování.

56. Podle § 54 odst. 1 správního řádu vlastník nebo uživatel věci nebo ten, kdo má věc u sebe, je povinen předložit ji správnímu orgánu nebo strpět ohledání věci na místě. Správní orgán o tom vydá usnesení, jež se oznamuje pouze osobě uvedené ve větě první. Hrozí-li nebezpečí z prodlení, postupuje se podle § 138.
57. Po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
58. K námitkám vtěleným do prvního námitkového okruhu soud předně uvádí, že se neztotožnil s námitkou žalobce o nepoužitelnosti důkazního prostředku v podobě fotodokumentace pořízené zaměstnancem NPÚ dne 18. 4. 2023 z důvodu jejího nezákonného získání. Žalobci lze sice obecně přisvědčit v tom, že na řízení o prohlášení stavby za kulturní památku je s ohledem na absenci relevantní procesní úpravy v zákoně o státní památkové péči nutno vztáhnout úpravu obsaženou ve správním řádu, to však neznamená, že by správní orgán při rozhodování ve věci nemohl vycházet z podkladů, které mu byly v průběhu řízení předloženy NPÚ jakožto odbornou organizací státní památkové péče. Takovým podkladem v posuzované věci byla též fotodokumentace pořízená zaměstnancem NPÚ dne 18. 4. 2023 v souladu se speciální právní úpravou obsaženou v ustanovení § 3 odst. 5 zákona o státní památkové péči, podle něhož byl žalobce povinen umožnit odborné organizaci státní památkové péče prohlídku předmětné stavby včetně pořízení její vědecké dokumentace, což v sobě nepochybně zahrnuje i fotodokumentaci aktuálního stavu objektu.
59. Žalobce zcela přehlíží tuto speciální právní úpravu, na základě níž byl NPÚ v rámci řízení o prohlášení předmětné stavby za kulturní památku oprávněn pořídit fotodokumentaci stavby a tuto následně předložit žalovanému jako součást svého vyjádření k předmětu řízení. Vyjádření NPÚ včetně přiložené fotodokumentace pak žalovaný mohl v souladu s § 50 odst. 1 správního řádu využít jako jeden z podkladů pro vydání rozhodnutí. Nebyl proto povinen za účelem opakovaného pořízení (totožné) fotodokumentace předmětné stavby provádět důkaz ohledáním stavby za účasti pověřené úřední osoby, vyrozumět předem o provedení takového důkazu žalobce, resp. jeho zástupce, umožnit jim účast při ohledání spojeném s prováděním fotodokumentace a sepsat o provedení tohoto důkazu protokol, jak v žalobě požaduje žalobce. Ustanovení § 3 odst. 5 zákona o státní památkové péči, které je ve vztahu ke správnímu řádu speciální právní úpravou, povinnost vlastníka stavby umožnit (mj.) pověřené odborné organizaci státní památkové péče prohlídku stavby, popřípadě pořízení její vědecké dokumentace, takovým postupem nepodmiňuje. NPÚ byl proto oprávněn provést prohlídku předmětné stavby a pořídit přitom její fotodokumentaci sám, bez účasti žalovaného. Ze strany NPÚ, jenž v řízení nevystupoval jako správní orgán, se nejednalo o dokazování prováděné podle správního řádu, a proto se na úkon NPÚ spočívající v provedení prohlídky předmětné stavby a pořízení její fotodokumentace nevztahovala příslušná ustanovení správního řádu upravující postup správního orgánu při provádění důkazu ohledáním, jichž se žalobce v této souvislosti dovolává. Z právě uvedeného plyne, že NPÚ a ani žalovaný nebyli povinni nařídit ústní jednání spojené s ohledáním stavby za účelem pořízení její fotodokumentace, přizvat k němu žalobce jakožto účastníka řízení, odbornou organizaci státní památkové péče a příp. další účastníky, vydat o tom podle § 54 odst. 1 správního řádu usnesení, jímž by žalobce informovali o jeho právech a povinnostech ve vztahu k prováděnému úkonu, a sepsat o tomto úkonu protokol ve smyslu § 15 správního řádu.

60. Soud neuvěřil žalobcovu tvrzení, že mu nebyl znám účel pořizování dokumentace předmětné stavby dne 18. 4. 2023. Obsahem správního spisu je mj. e-mailová zpráva PhDr. I. M., Ph.D., zaměstnance NPÚ, který uvedeného dne dokumentaci předmětné stavby (včetně fotodokumentace) pořídil, z níž jednoznačně plyne, že jednatel žalobce byl předem telefonicky vyrozuměn o nutnosti pořízení dokumentace za účelem vypracování stanoviska pro žalovaného, s navrženým termínem jejího provedení souhlasil a pořízení dokumentace (trvajících necelé dvě hodiny) se osobně účastnil, přičemž zaměstnanci NPÚ aktivně poskytoval potřebnou součinnost. Žalobci muselo být zřejmé, že dokumentace je zaměstnancem NPÚ pořizována právě pro účely řízení o prohlášení předmětné stavby za kulturní památku i s ohledem na skutečnost, že mu krátce předtím (dne 13. 4. 2024) bylo doručeno vyrozumění o zahájení tohoto řízení.
61. Je pravdou, že pokud jde o stav předmětné stavby a míru jejího poškození, žalovaný při rozhodování v dané věci vyšel především ze závěrů obsažených ve stanovisku NPÚ ze dne 3. 5. 2023 a nepřisvědčil v tomto směru některým údajům o provedených úpravách interiéru objektu obsaženým ve sdělení stavebního odboru Magistrátu města Mladá Boleslav (např. o odstranění původní dvoubarevné dlažby či schodiště s litinovým zábradlím). Takovému postupu žalovaného ovšem nelze nic vytknout, neboť o zachování těchto prvků se zaměstnanec NPÚ osobně přesvědčil při provádění dokumentace předmětné stavby dne 18. 4. 2023 a žalovaný mohl z těchto zjištění oprávněně vycházet. Žalobce sice na jiném místě žaloby namítá, že pokud jde o interiéry, neodpovídá stanovisko NPÚ ze dne 3. 5. 2023 skutečnosti, jedná se však o zcela nekonkrétní a ničím nedoložené tvrzení.
62. Soud však přisvědčil žalobním námitkám, jimiž je žalovanému vytýkáno rozhodování o věci samé na základě blíže nespecifikovaných „veřejně dostupných zdrojů“ a údajného zhlédnutí předmětné stavby na místě z veřejně přístupného prostoru. Žalobce v této souvislosti přílehlavě odkazuje na str. 8 prvostupňového rozhodnutí, kde se uvádí, že *„(v)ysokou památkovou hodnotu exteriéru stavby i její urbanistickou hodnotu si odborný pracovník Ministerstva kultury snadno ověřil z veřejně dostupných zdrojů i zhlédnutím na místě z veřejně přístupného prostoru bez nutnosti uskutečnění ohledání věci, aniž by nutně musel vstoupit do interiéru stavby.“* Že se tak skutečně stalo, potvrdil rovněž ministr kultury na str. 13 napadeného rozhodnutí, který pak dále na str. 14 a 15 konstatoval, že *„(t)ěžiště památkových hodnot stavby se nachází v jejích exteriérech, dále její urbanistické pozici a kompozičním zapojení do areálu zdejšího zámku i jeho hospodářského dvora. Důkazy o vysoké památkové hodnotě exteriéru stavby i její urbanistické hodnotě lze snadno získat z veřejně dostupných zdrojů i zhlédnutím na místě z veřejně přístupného prostoru. Dalšími použitými a posuzovanými důkazy jsou“*
63. Opatřování skutkových zjištění potřebných pro vydání meritorního rozhodnutí, z nichž správní orgán v projednávané věci čerpal informace o vysoké památkové hodnotě exteriéru předmětné stavby a její urbanistické hodnotě, ať již z jakýchkoliv zdrojů (dle žalovaného se mělo jednat o zdroje veřejně dostupné), je bezpochyby dokazováním, které podléhá zákonem stanoveným pravidlům. Také zhlédnutí předmětné stavby odborným pracovníkem správního orgánu, které sleduje dosažení stejného cíle, je dokazováním, jež je prováděno formou ohledání nemovité věci (přestože žalovaný tvrdí, že se o ohledání nejednalo). Soud ani v nejmenším nesdílí představu žalovaného, že si jeho odborný pracovník může ověřovat vysokou památkovou hodnotu předmětné stavby či její

urbanistickou hodnotu tím způsobem, že si ji „mimoproceně“ bez vyrozumění účastníka řízení a v jeho nepřítomnosti sám prohlédne z veřejně přístupného místa, aniž by o tomto úkonu pořídil jakýkoliv záznam. Stejně tak je nepřijatelné, aby žalovaný vycházel při rozhodování ve věci samé z jakýchsi „veřejně dostupných zdrojů“, které ani blíže neoznačí, neprovede jimi dokazování zákonem stanoveným způsobem a neumožní účastníku řízení se k takovým důkazním prostředkům vyjádřit. Na tomto místě soud považuje za potřebné zmínit, že obsahem správního spisu není žádný záznam o zhlédnutí předmětné stavby pracovníkem žalovaného a ani žádný protokol o provedení důkazů čerpaných z veřejně dostupných zdrojů. Shora citovaná argumentace žalovaného tudíž nemá oporu ve spise.

64. Ministr kultury v napadeném rozhodnutí zdůraznil, že *„interiéry předmětné nemovitosti nejsou stěžejním nositelem jejích památkových hodnot, tj. nejsou samy o sobě důvodem pro její prohlášení za kulturní památku, neboť její klíčové památkové hodnoty se nachází v jejím exteriéru“* (str. 12 napadeného rozhodnutí). Z tohoto konstatování nicméně neplyne, že by interiéry nehrály při posouzení památkových hodnot předmětné stavby žádnou roli. Pokud by tomu tak bylo, ministr kultury by zajisté v citovaném souvětí vynechal slovo „stěžejním“, jakož i slovní spojení „samy o sobě“. Jejich užití naopak vypovídá o tom, že interiéry jsou rovněž určitým (i když nikoliv stěžejním) nositelem památkových hodnot předmětné stavby a ve spojení s dalšími prvky (tj. nikoliv samy o sobě) byly též důvodem pro její prohlášení za kulturní památku. K tomuto závěru vede i skutečnost, že ministr kultury se v napadeném rozhodnutí (str. 14) vyjadřuje k otázce dochování určitých interiérových prvků, jako je dlažba či klasicistní schodiště s prosklenou přičkou v patře a v návaznosti na to uzavírá, že *„objekt ve svých interiérech neprošel takovými radikálními zásahy, které uvádí Magistrát města Mladá Boleslav, a které by výrazně snižovaly jeho památkovou hodnotu. Vysoká památková hodnota stavby č. p. 2 byla tedy v tomto řízení dostatečně prokázána.“* Z tohoto závěru jednoznačně vyplývá, že památkovou hodnotu předmětné stavby ministr kultury spojuje též se zachováním jejích interiérových prvků.
65. V souvislosti s interiéry předmětné stavby správní orgány obou stupňů ve svých rozhodnutích zmiňují veřejně přístupné facebookové stránky restaurace nacházející se v přízemí předmětné stavby, které údajně obsahují fotografie exteriéru a interiéru stavby. Činí tak, aniž by z jejich rozhodnutí bylo patrné, zda byl v řízení proveden důkaz obsahem těchto facebookových stránek, resp. fotografiemi, které na nich mají být zveřejněny. Zmínka o fotografiích nacházejících se na facebookových stránkách restaurace se žalobci právem jeví jako matoucí, neboť ji lze vykládat i tak, že žalovaný se s těmito fotografiemi seznámil a čerpal z nich skutková zjištění významná pro posouzení věci, tedy že jimi provedl dokazování, a to opět bez jakékoliv součinnosti se žalobcem.
66. Lze shrnout, že žalovaný v projednávané věci zásadním způsobem pochybil, neboť klíčový závěr o vysoké památkové hodnotě (exteriéru) předmětné stavby zbudoval jednak na zjištěních, která čerpal z údajných „veřejně dostupných zdrojů“, jež však nespécifikoval a neprovedl jimi řádné dokazování, a dále na základě dokazování provedeného zhlédnutím předmětné stavby na místě, tj. jejím ohledáním ve smyslu § 54 správního řádu, aniž by respektoval povinnosti, které zákon v souvislosti s dokazováním správnímu orgánu ukládá. V důsledku tohoto pochybení bylo žalobci upřeno právo být vyrozuměn o provádění dokazování v jeho věci, právo účastnit se jej, jakož i právo vyjádřit se k jednotlivým důkazům, o jejichž provedení měl být (avšak nebyl) žalovaným sepsán protokol. Soud má

ve shodě s názorem žalobce za to, že takovým postupem správního orgánu, jenž naprosto odporuje požadavku na řádné zjištění skutkového stavu, bylo podstatně zkráceno právo žalobce na spravedlivý proces. Prvostupňové i napadené rozhodnutí se v důsledku toho opírají o neověřitelná mimoprocesní zjištění správního orgánu, která nemají oporu ve správním spise a s nimiž se žalobce ani soud nemohli seznámit. Již z tohoto důvodu je nutno tato rozhodnutí pro podstatné vady řízení zrušit.

67. Soud shledal opodstatněnými také námitky uplatněné žalobcem v rámci druhého žalobního bodu, jež se upínají k existenci památkového ochranného pásma vyhlášeného rozhodnutím Okresního národního výboru v Mladé Boleslavi ze dne 4. 12. 1990, č. j. 477-404/90 pro nemovité kulturní památky v intravilánu obce Kosmonosy. Na to, že se předmětná stavba nachází na území tohoto památkového ochranného pásma, upozornil žalobce již ve svém prvním vyjádření účastníka řízení ze dne 22. 4. 2023 a opakovaně na tuto skutečnost poukázal v rozkladu proti prvostupňovému rozhodnutí, přičemž požadoval, aby se správní orgán zabýval otázkou, zda stávající památková ochrana realizovaná formou památkového ochranného pásma nestačí k ochraně památkových hodnot předmětné stavby. Dovolával se přitom mj. stanoviska Magistrátu města Mladá Boleslav, odboru stavebního a rozvoje města ze dne 3. 5. 2023, ve kterém byl vysloven nesouhlas s prohlášením předmětné stavby za kulturní památku, což bylo zdůvodněno rovněž tím, že *„zachování vnějšího vzhledu objektu lze ochránit na základě vyhlášeného ochranného pásma.“*
68. Žalobcův požadavek na posouzení proporcionality záměru žalovaného prohlásit předmětnou stavbu za kulturní památku s přihlédnutím k již existující památkové ochraně představované výše zmíněným památkovým ochranným pásmem byl zcela oprávněný. Nutno připomenout, že vyhodnocení proporcionality s ohledem na existenci památkové ochrany v rámci památkového ochranného pásma žalovanému doporučil ve svém vyjádření ze dne 15. 5. 2023 také Krajský úřad Středočeského kraje, odbor kultury a památkové péče. Žalovaný se nicméně tímto požadavkem, jenž byl následně jádrem jedné z rozkladových námitek žalobce, zabýval zcela nedostatečně. Jak v prvostupňovém, tak v napadeném rozhodnutí k němu uvedl v podstatě pouze to, že z pouhého faktu, že se předmětná stavba nachází na území památkového ochranného pásma, nelze dovodit závěr, že by tato plošná ochrana mohla být automaticky dostatečnou zárukou ochrany alespoň exteriéru stavby. Přistoupit na tuto argumentaci by dle žalovaného vedlo k závěru, že v památkovém ochranném pásmu nelze prohlašovat stavby za kulturní památky, což však zákon č. 20/1987 Sb., nestanoví. Žalobce nicméně nikdy netvrdil, že by existence památkového ochranného pásma v dané lokalitě bez dalšího automaticky bránila prohlášení předmětné stavby za kulturní památku. Bylo na žalovaném, aby se v rámci vypořádání této námitek žalobce zabýval individuálními okolnostmi daného případu, tedy tím, jak jsou konkrétně vymezeny podmínky památkové ochrany nemovitých věcí a staveb plynoucí z vyhlášeného památkového ochranného pásma a zda jsou postačující k ochraně zjištěných památkových hodnot předmětné stavby či nikoliv, a aby tyto své závěry řádně zdůvodnil. Nic takového však žalovaný neučinil, a to přesto, že k užití takového postupu vedou i závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2021 č. j. 5 As 281/2020-45, jehož se žalovaný v této souvislosti sám dovolává s tím, že zde vyslovený názor soudu týkající se památkové zóny platí i pro ochranné pásmo.

69. Nejvyšší správní soud ve zmíněném rozsudku uvedl, že „*skutečnost, že nemovitá kulturní památka je součástí památkové zóny, nemůže být bez dalšího mimořádně závažným důvodem dle § 8 odst. 1 zákona o památkové péči; tento souběh s režimem památkové zóny ovšem může být relevantní při posuzování potřeby zachování statutu kulturní památky. Rozhodující je přitom význam památkových hodnot, jejich podstata a případná shoda, což vždy bude záležet na posouzení individuálních okolností každé jednotlivé věci. A v nyní souzené věci Nejvyšší správní soud – na základě shora uvedených úvah – konstatuje, že městská památková zóna, v níž se Hadí lázně nacházejí, není dostatečnou, ale spíše doplňující ochranou významných kulturních hodnot spojených s touto stavbou, a proto nebyl dán důvod pro zrušení jejího prohlášení za kulturní památku podle § 8 odst. 1 zákona o památkové péči.*“ (podtržení přidáno) Analogicky s právě citovanými závěry je třeba dovodit, že při posuzování potřeby existence (jakož i dalšího zachování) statutu kulturní památky může být relevantní také skutečnost, že stavba, která má být prohlášena za kulturní památku, se nachází v již dříve vyhlášeném památkovém ochranném pásmu. Rozhodující je přitom význam památkových hodnot přisuzovaných předmětné stavbě, jejich podstata a případná shoda, jakož i způsob zajištění jejich ochrany prostřednictvím památkového ochranného pásma, což vždy bude záležet na posouzení individuálních okolností každé jednotlivé věci. Žalovaný se nicméně v projednávané věci individuálními okolnostmi případu vůbec nezabýval; nezkoumal, jak jsou konkrétně vymezeny podmínky památkové ochrany nemovitých věcí a staveb nacházejících se v památkovém ochranném pásmu a zda se takový způsob ochrany jeví jako postačující k ochraně zjištěných památkových hodnot předmětné stavby, které žalovaný, jak sám uvádí, spojuje především s jejími exteriéry. V tomto směru je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť žalovaný se v něm *de facto* nezabýval žalobcem nastíněnou otázkou dostatečnosti památkové ochrany zajišťované prostřednictvím památkového ochranného pásma a nevypořádal s tím související námitku neposouzení proporcionality prohlášení předmětné stavby za kulturní památku s ohledem na již existující památkovou ochranu.
70. Jak dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 8. 2009, č. j. 7 As 43/2009 – 52 (a následně zopakoval v rozsudku ze dne 30. 7. 2020, č. j. 9 As 129/2020-30), pro ústavní konformitu postupu při památkové péči je třeba pamatovat, že „*[v]jedle zájmu na památkové ochraně dané nemovitosti zde stojí také zcela legitimní zájem vlastníka nemovitosti na jejím ekonomicky udržitelném a dlouhodobě životaschopném využití (...). Památková ochrana tedy nesmí volit extrémní řešení nezohledňující v potřebné míře i jiné konkurující legitimní zájmy, práva či hodnoty, a musí usilovat o co nejmenší omezení vlastnických práv dotčených vlastníků nemovitostí, která ještě vedou k dosažení cíle této ochrany.*“ Není pochyb o tom, že prohlášení předmětné stavby za kulturní památku představuje omezení vlastnického práva žalobce coby vlastníka této stavby. Žalovaný byl tudíž při prohlášení předmětné stavby za kulturní památku povinen zabývat se rovněž otázkou přiměřenosti takového řešení, a to i s ohledem na ochranu, kterou památkovým hodnotám předmětné stavby poskytuje již vyhlášené památkové ochranné pásmo. To platí tím spíše, že žalobce jako účastník řízení tyto skutečnosti v řízení namítl. Jak plyne z výše uvedeného, žalovaný této povinnosti nedostál.
71. Soud pouze na okraj dodává, že za náležité individuální posouzení dostatečnosti ochrany, kterou památkovým hodnotám předmětné stavby poskytuje již vyhlášené památkové ochranné pásmo, nelze ani v nejmenším považovat navazující konstatování žalovaného, že status kulturní památky je rovněž uznáním mimořádného významu objektu pro kulturní

dědictví České republiky, a to bez ohledu na skutečnost, zda se nachází v ochranném pásmu či nikoliv.

72. Námitkami uplatněnými v rámci třetího žalobního okruhu brojí žalobce proti závěru žalovaného o splnění podmínek pro prohlášení předmětné stavby za kulturní památku stanovených v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči. Podstatou těchto námitek jsou žalobcova tvrzení, že není jasné, podle jakých kritérií žalovaný předmětnou stavbu při prohlašování za kulturní památku posuzoval, že nezohlednil všechna zákonem stanovená kritéria a namísto toho přihlédl k jiným hodnotám a znakům, které jsou v dané věci irelevantní, protože se nejedná o kritéria stanovená zákonem.
73. K těmto námitkám soud předně uvádí, že mu není známo, na základě čeho žalobce usuzuje, že se správní orgány obou stupňů při rozhodování v dané věci řídily nikoliv platnou legální definicí kulturní památky zakotvenou v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči, ale definicí kulturní památky dle předchozí právní úpravy (poznámka soudu: předchozí právní úpravou byl zákon č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách, který obsahoval zákonnou definici pojmu kulturní památka v § 2). Nic takového ovšem z rozhodnutí správních orgánů obou stupňů dovodit nelze. Žalovaný již v prvostupňovém rozhodnutí výslovně konstatoval, že předmětem řízení je především zjišťování té skutečnosti, zda předmětná stavba má nebo nemá znaky kulturní památky podle § 2 zákona č. 20/1987 Sb., a na tuto klíčovou otázku v závěru rozhodnutí odpověděl tak, že předmětná stavba svým umístěním, charakterem, historickou, architektonickou i urbanistickou hodnotou a mírou dochování autentických konstrukcí a prvků splňuje podmínky pro prohlášení věci za kulturní památku ve smyslu ustanovení § 2 zákona č. 20/1987 Sb. Ministr kultury v napadeném rozhodnutí tento závěr potvrdil.
74. Soud nesdílí názor žalobce, že k prohlášení určité věci za kulturní památku je zapotřebí, aby taková věc vykazovala všechny hodnoty uvedené v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči, tj. hodnoty revoluční, historické, umělecké, vědecké a technické. Tento žalobcův názor zjevně vyvěrá z prostého jazykového výkladu daného ustanovení přihlížejícího k užití spojky „a“ před slovem „technické“. Je však nutno upřednostnit výklad logický, jenž bere v potaz skutečnost, že jen naprosté minimum věcí (pokud vůbec nějaká) je nositelem veškerých těchto hodnot zároveň, a současně výklad teleologický, který zohledňuje smysl a účel interpretované právní normy. Zajisté nebylo cílem zákonodárce vyloučit z památkové ochrany spojené s prohlášením za kulturní památku například takovou věc, která je sice jakožto projev tvůrčích schopností a práce člověka významným dokladem historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti, avšak má „pouze“ historickou hodnotu a nikoliv současně hodnotu revoluční, uměleckou, vědeckou a technickou. Přehlížet nelze ani to, že zákonná definice kulturní památky zakotvená v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči je stále poplatná době svého vzniku. Svědčí o tom skutečnost, že do výčtu hodnot, pro které může být určitá věc prohlášena za kulturní památku, byly zařazeny (a dosud tam patří) také „revoluční hodnoty“, jimiž měl tehdejší zákonodárce bezpochyby na mysli hodnoty spojované se socialistickou, resp. komunistickou revolucí. Je nasnadě, že ochrana věcí vykazujících takové „hodnoty“ z pohledu stávající památkové péče v České republice nepřichází v úvahu.

75. Pokud tedy žalobce namítl, že historická hodnota věci musí být přítomna v souběhu s dalšími hodnotami, které zákon o státní památkové péči uvádí, tj. s hodnotou revoluční, uměleckou, technickou a vědeckou, a v návaznosti na to vytkl žalovanému, že při rozhodování nezohlednil všechna zákonem stanovená kritéria zakotvená v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči, protože zmínil pouze historickou hodnotu předmětné stavby a nepokusil se o nalezení její hodnoty revoluční, umělecké, vědecké a technické, jedná se o námitku, kterou je s přihlédnutím k výše uvedenému nutno označit za nedůvodnou.
76. Soud nesouhlasí se žalobcem v tom, že odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů odkazuje jen na vágně formulované „památkové hodnoty“, které nemají svůj základ v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči. Jak v prvostupňovém, tak i v napadeném rozhodnutí je prohlášení předmětné stavby za kulturní památku odůvodněno její hodnotou historickou, architektonickou i urbanistickou. Ani žalobce nepochybně, že historická hodnota je relevantním kritériem pro prohlášení určité věci za kulturní památku, které je obsaženo v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči. Takovým kritériem je ale též umělecká a zároveň technická hodnota stavby z hlediska architektonického, neboť architektura není výlučně technickou disciplínou, ale jedná se současně o umění svého druhu, jež vyjadřuje a formuje určitý styl a způsob ztvárnění té které stavby. Co se týče urbanistických hodnot předmětné stavby, ty je dle náhledu soudu zapotřebí podřadit pod hodnoty vědecké, jelikož urbanismus je vědním oborem, který se uplatňuje při řešení výstavby městských a jiných sídlištních celků. Jak z pohledu architektonického řešení předmětné stavby, tak i z hlediska urbanistického je bezpochyby významný způsob začlenění předmětné stavby do komplexu okolních staveb, tj. do jejího okolí, a jejich vzájemná provázanost. Žalobce se tedy mylí v tom, že žalovaným akcentovaná návaznost předmětné stavby na jiné objekty v jejím okolí, ať už funkční nebo stavební, není s ohledem na znění zákona o státní památkové péči právně významná. Žalovaný v napadeném rozhodnutí netvrdí, že nachází-li se v sousedství předmětné stavby jiné stavby, které již mají status kulturní památky, musí být za kulturní památku automaticky prohlášena i předmětná stavba, ale při posouzení předmětné stavby, resp. hodnot, které tato vykazuje, bere v úvahu i její zapojení do komplexu sousedních památkově chráněných staveb, na čemž soud neshledává nic nezákonného. Žalobci je možné přisvědčit toliko v tom, že zákonným důvodem k prohlášení předmětné stavby za kulturní památku nemůže být její pohledové uplatnění odvozené z její dominantní polohy a z toho, že rámuje příjezdovou cestu k zámku, ani skutečnost, že je důležitým orientačním bodem. Toto jsou pouhé objektivní charakteristiky předmětné stavby dané jejím umístěním a velikostí.
77. Z napadeného rozhodnutí ani v nejmenším neplyne, že by ministr kultury spojoval historickou hodnotu předmětné stavby výlučně s jejím stářím, resp. že by stáří stavby samo o sobě odůvodňovalo její historickou hodnotu. Žalobce však napadenému rozhodnutí oprávněně vytýká, že v něm ministr kultury v rámci závěru o vysoké architektonické hodnotě exteriéru předmětné stavby a její vysoké historické a urbanistické hodnotě nspecifikoval, jaké konkrétní historické stavební konstrukce a prvky předmětné stavby zasluhující památkové ochrany při rozhodování zohlednil. Popis jednotlivých stavebních konstrukcí a architektonických prvků předmětné stavby, a to jak prvků nacházejících se v exteriéru stavby, tak i v jejím interiéru, je obsažen ve vyjádření NPÚ ze dne 3. 5. 2023. Ministr kultury na toto vyjádření sice odkázal, shodně jako správní orgán I. stupně ale konstatoval, že interiéry předmětné stavby nejsou stěžejním nositelem jejích památkových

hodnot, aby se následně zabýval tím, zda objekt *ve svých interiérech* prošel radikálními zásahy uváděnými ve vyjádření Magistrátu města Mladá Boleslav, přičemž na tuto otázku odpověděl záporně a v návaznosti na to uzavřel, že vysoká památková hodnota předmětné stavby byla tedy v řízení dostatečně prokázána (k tomu viz výše). Již s ohledem na tuto rozpornost není zřejmé, jaké historické stavební konstrukce a prvky předmětné stavby žalovaného vlastně vedly k závěru o vysoké historické a architektonické hodnotě předmětné stavby.

78. Soud tedy shledal žalobu důvodnou, a proto napadené rozhodnutí pro nezákonnost a shora vytčené podstatné vady řízení podle § 78 odst. 1 a § 76 odst. 1 písm. a), b) a c) s.ř.s. rozsudkem bez jednání zrušil. Protože stejnými vadami a nezákonností je stíženo též prvostupňové rozhodnutí, soud v souladu s § 78 odst. 3 s.ř.s. zrušil i je. V dalším řízení bude na žalovaném, aby v případě, že dospěje k závěru o nutnosti opatřit si další skutková zjištění potřebná pro posouzení věci nad rámec listin, které jsou součástí správního spisu, provedl dokazování způsobem stanoveným v zákoně a umožnil žalobci se jej zúčastnit a vyjádřit se k jednotlivým důkazům. Žalovaný se vyvaruje toho, aby se jeho závěry opíraly o neověřitelná mimoprocesní zjištění, která nemají oporu ve správním spise. V novém rozhodnutí žalovaný přezkoumatelným způsobem posoudí proporcionalitu záměru prohlásit předmětnou stavbu za kulturní památku, a to s přihlédnutím k již existující památkové ochraně představované v dané lokalitě vyhlášeným památkovým ochranným pásmem, a uvede, jaké konkrétní historické stavební konstrukce a prvky předmětné stavby zasluhující památkové ochrany vzal při rozhodování v potaz.

79. Ve druhém výroku tohoto rozsudku přiznal soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 věta první s.ř.s. žalobci, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení. Náklady, které žalobci v řízení vznikly, spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3 000 Kč a v nákladech souvisejících s právním zastoupením žalobce advokátem. Tyto jsou tvořeny jednak odměnou za právní zastoupení žalobce advokátem, a to za tři úkony právní služby (převzetí zastoupení, sepsání žaloby, replika), přičemž sazba odměny za každý z těchto úkonů právní služby činí dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) 3 100 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d/ vyhlášky č. 177/1996 Sb.) a dále třemi paušálními náhradami hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb.). Celková výše nákladů, které žalobci v tomto řízení vznikly, tedy činí 13 200 Kč. Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v této výši, a to ve stanovené lhůtě k rukám právního zástupce žalobce advokáta JUDr. Jiřího Marvana (149 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s § 64 s.ř.s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní

symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách www.nssoud.cz.

Praha 30. dubna 2025

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.